

Voorzitter,

Dit voorjaar besloot deze raad nieuwe financiële kaders vast te stellen. Nu ligt er een nieuw akkoord, dat vijf partijen op basis van deze kaders hebben uitgewerkt. We presenteren dit herfstakkoord door middel van een wijzigingsvoorstel op de begroting.

We zijn trots op dit akkoord dat voorziet in de broodnodige investeringen in de stad. Dat past binnen de kaders van schuldquote en solvabiliteit. Met een jaarlijks positief sluitende begroting, zelfs in het door de meeste gemeenten zo gevreesde “ravijnjaar” 2026. Met voldoende ruimte om tegenvallers te kunnen opvangen en om investeringen te doen in volgende bestuursperiodes.

Ik noem drie onderwerpen waarover de fractie van D66 zich nog zorgen maakt, of extra inzet op wil:

- De knelpunten op het gebied van wonen en bereikbaarheid,
- de financiële ontwikkelingen in het sociaal domein en
- de Goudse plus op onze gastvrijheid

Voorzitter, er is een grote groep mensen die al jaren in Gouda woont, en die graag wil doorstromen naar een eerste huis, een ruimere woning of een plek die beter past bij hun levensfase. Voor al die groepen is het aanbod te klein. Het is goed dat we betaalbare huizen bouwen voor alle doelgroepen. Het blijft ons steken dat we binnen onze regio vaak het beste jongetje van de klas zijn, waardoor de druk op onze voorraad sociale huurwoningen alleen maar extra toeneemt. We roepen het college nogmaals op om zich in de regio sterk te maken voor een gelijke inzet op alle segmenten van betaalbaar wonen, zodat alle regiogemeenten bouwen voor hun totale diversiteit aan inwoners. Tegelijkertijd vragen we wanneer we de beloofde aangepaste woonvisie mogen verwachten, waardoor we nog beter in staat zijn om woningen toe te wijzen aan Goudse woningzoekenden en mensen die in Gouda werken.

Bij die inzet hoort wat ons betreft ook de verbetering van de bereikbaarheid. Autorijdsdend Gouda heeft de afgelopen weken reeds ervaren hoe kwetsbaar die bereikbaarheid is. Dat vereist extra investeringen, juist ook in andere vormen van vervoer. Hoe sneller er zicht is op een station voor de wijk Westergouwe, hoe sneller er zicht is op een betere fietsverbinding tussen Westergouwe en de overige wijken en hoe meer we inzetten op deelmobiliteit in de bestaande stad, hoe liever het ons is.

Het sociaal domein is en blijft een grote zorg. Ondanks alle inspanningen en ondanks het terugdringen van de instroom, krijgen we het niet voor elkaar om de kosten ervan in de hand te houden, die blijven stijgen. Bijna de helft van onze totale begroting gaat in 2025 naar dit domein. En we geven ieder jaar meer uit dan we begroot hebben. Dat verhindert uitgaven aan andere noodzakelijkheden, ik noem het verbeteren van onderwijshuisvesting, onderhoud van de openbare ruimte, de tekorten bij sport, verbetering van toegankelijkheid, extra inzet op cultuur en bijvoorbeeld op broodnodige investeringen in een toekomstbestendig museum. Voor D66 is het belangrijk om grip te krijgen op deze kosten, en de focus te richten op mensen die ondersteuning het meest nodig hebben, en niet op iedereen die er recht op heeft. D66 mist tot nu de insteek: "Hoe verdelen we bij schaarste?". Het brede onderzoek naar het sociaal domein uit het Herfstakkoord is wat ons betreft noodzakelijk, maar ook al op korte termijn verwachten we ingrijpende voorstellen om de kosten binnen de begroting te houden.

Gouda is een gastvrije stad. Niet alleen bieden we plaats aan een groot aantal Oekraïners, ook het AZC in de Molenwiek is een plek waar mensen uit de hele wereld, die huis en haard hebben verlaten uit angst voor vervolging of hun leven, een veilige plek vinden. D66 heeft vanaf de start aangegeven dat dit meer dient te zijn dan een opvang. Vluchtelingen in Gouda moeten de mogelijkheid hebben om zich te ontwikkelen en mee te doen met de Goudse samenleving. We vragen het college om er alles aan te doen, richting het COA en

richting andere overheden, om dat perspectief voor onze gasten verder te verbeteren.

Voorzitter,

Ik geef u tot slot een citaat mee uit dit boek, Alkibiades van Ilja Pfeiffer, een 2500 jaar oude waarschuwing voor de valkuil van de democratie. *“De democratische staatvorm zal in toenemende mate begrepen worden als een vrijgeleide om het eigenbelang na te streven. Grondrechten worden niet langer opgevat als het voorrecht om de publieke zaak te mogen dienen, maar als een reden om individuele rechten op te eisen”*. Laten wij er met elkaar voor zorgen dat we ons voorrecht gebruiken om onze stad nog beter door te geven.